

Современный мусульманский мир. 2017. №1. ID 11

ISSN: 2587-6848

Свидетельство о регистрации СМИ: Эл № ФС 77 - 69532 от 25.04.2017

Мухаметзянов Ильяс Мулланурович
кандидат филологических наук, доцент, кафедра исламской экономики и управления, Российский исламский институт
Казань, Россия
iljas77@yandex.ru

УДК 372.881.161.1(620)

МИСЫР МӘКТӘПЛӘРЕ ТЫРЫШЫП РУС ТЕЛЕН ӨЙРӘНӘ

Әлеге мақаләдә Мисыр дәүләтенәң милли системасы һәм андағы мәктәпләрнең уку-уқыту системасы үзәк урынны алып тора. Хургада мәктәпләре ике категориягә бүленә: дәүләт мәктәпләре һәм дәүләти булмаган мәктәпләр. Дәүләт мәктәпләрендә бары тик әлеге илнең гражданның гына укый ала. Катнаш гаиләдә туган балалар дәүләт мәктәпләрендә уку мөмкинчелекләреннән мәхрүм ителәләр. Соңгы биш елда Хургада мәктәбәндә рус мәктәпләре бихисап ачыла башлады. Мисыр дәүләте белән Татарстан Республикасының мәгариф һәм фән министрлығы бүгенгә көндә бик тыгыз элемтәдә тора. Казан федераль университеты Мисыр дәүләтеннән бихисап студентлар һәм аспирантлар кабул итә.

Төп сүзләр: гарәп теле, рус теле, уку-уқыту системасы, милли система, Мисырның фән министрлығы, “Марина” урта мәктәбе, оптимизация, Мисыр, Каһирә, Искәндәрия, Хургада.

Мисыр дәүләте Африка материгының төньяк-көнчыгышда урнашкан. Дөньяның иң эссе материгында урнашса да, Мисыр дәүләтенә елдан-ел илебездән халык күбрәк агыла. Февраль аенда миңа да әлеге илгә барып кайту бәхете елмайды. Мин Казан аэропортынан очкычка утырып Хургада шәһәрәнә сәфәр кылдым. Баруымның максаты әлеге илнең белем бирү системасы белән танышу иде. Казанда суык кыш булса, Мисырда искиткеч эсселек!

Мисыр дәүләтенәң милли системасы Мисырның фән министрлығы белән бик тыгыз бәйләнгән. Илнең мәгариф системасы өч баскычтан тора: башлангыч баскыч (алты ел), урта баскыч (өч елдан алып алты елга кадәр), югары баскыч (ике елдан алып жиде елга кадәр). Уку-уқыту системасы нигезе буенча укучылар алты яшьтән алып үндүрт яшькә кадәр бушка белем алалар, ягъни

СОВРЕМЕННЫЙ МУСУЛЬМАНСКИЙ МИР

МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
РОССИЙСКОГО ИСЛАМСКОГО ИНСТИТУТА
www.islamjournal.ru

Мухаметзянов И. М. Мисыр мәктәпләре тырышып рус телен өйрәнә [Электронный ресурс] / И. М. Мухаметзянов // Современный мусульманский мир: электрон. журн. – 2017. – № 1. – 1 электрон. опт. диск (CD-ROM). Систем. требования: Pentium III, процессор с тактовой частотой 800 Мгц; 128 Мб; 10 Мб; Windows XP/Vista/7/8/10; Acrobat 6 x.

Современный мусульманский мир. 2017. №1. ID 11

ISSN: 2587-6848

Свидетельство о регистрации СМИ: Эл № ФС 77 - 69532 от 25.04.2017

төп база белемнәренә ия булалар. Югары ике баскыч түләү нигезендә башкарыла. Россиянең мәгариф системасына күз салсак, биредә укучылар өч баскычны тулысынча түләүсез укыйлар, хәтта аспирантура һәм доктрантура системалары да тулысынча бушлай. Соңгы берничә ел элек аспирантура һәм докторатура түләү системасына күчә башлады. 2018 елдан мәктәп һәм гимназияләрдә дә түләүле белем бирү кертелгә тиеш дигән имеш-мимешләр халык арасында еш ишетергә туры килә. 2015–2016 елда Татарстан Республикасында оптимизация булачагын төрле киңәшмәләрдә һәрвакыт телгә алалар. Янгын төтенсез булмаган кебек, әлеге яңалык күпләребезне борчуга салды. Бу бигрәк тә 70–90 укучыдан торган авыл мәктәпләренә карый. Авыл мәктәпләре нишләр дигән сорауга әлегә төгәл җавап бирүче юк.

Мисыр мәктәпләренә оптимизация янамый. Бердән, мисыр мәктәпләре күбесенчә шәһәрләрдә төзелгән, авыллардагы балалар шәһәргә килеп белем алалар. Икенчедән, һәр мәктәпнең үзенә күрә билгеле бер исеме бар, аның өстенә һәр мәктәпнең аерымы бер спонсоры да билгеләнгән, ягъни мәктәпләрне ел буге диярлек карап торалар. Өченчедән, мәктәпләрдә укырга теләмәгән балаларны көчләп парта арасында утыртмыйлар, өч кисәтүдән эти-әнисе баланы мәктәптән алырга тиеш була, яки укучыны бер мәктәптән икенче мәктәпкә күчерү мөмкинлеге тудырылган. Дүртенчедән, башлангыч мәктәпне алты ел дәверендә укыгач, урта мәктәптә укуын дәвам итәр өчен укучы имтихан бирә. Әлеге система бик катгый куелган, балага имтихан вакытында берничек тә ярдәм итмиләр һәм күчерү мөмкинлеге юк. Әгәр укучы имтихан вакытында шпаргалка белән тотылса, аны икенче елга шул ук сыйныфта калдыралар. Бишенчедән, югары баскычка укырга теләүчеләрнең саны бүгенге көндә бермә-бер аз, аларның күбесе Каһирә яки Искәндәрия университетларында белем алалар, бай гаиләдә тәрбияләнгән укучылар чит илләргә барып укыйлар. Бигрәк тә мисыр укучылары Россия, Һиндстан, Төркия, Согуд Гарәпстаны, Малайзия һәм башка илләрдә күпләп белем алалар. Чит илдә укуларын тәмамлаган белгечләрнең күбесе үз туган илләренә кире әйләнеп кайталар.

Бүгенге көндә Хургада шәһәре бик зур тизлек белән үсә. Шәһәр ике өлештән тора: иске һәм яңа шәһәр. Яңа шәһәрдә зур төзелешләр алып барыла. Теләгән кешегә әлеге шәһәрдән бик очсыз бәядән яңа төзелгән йорттан фатир сатып алырга мөмкинлек тудырылган. Күп кенә чит ил гражданның әлеге шәһәрдән фатир сатып алып, бирегә яшәргә күчәләр. Хургада шәһәрендә туризм бик көчле үсеш алган, мисыр халкының төп эше туристлар белән бәйле.

СОВРЕМЕННЫЙ МУСУЛЬМАНСКИЙ МИР

МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
РОССИЙСКОГО ИСЛАМСКОГО ИНСТИТУТА
www.islamjournal.ru

Мухаметзянов И. М. Мисыр мәктәпләре тырышып рус телен өйрәнә [Электронный ресурс] / И. М. Мухаметзянов // Современный мусульманский мир: электрон. журн. – 2017. – № 1. – 1 электрон. опт. диск (CD-ROM). Систем. требования: Pentium III, процессор с тактовой частотой 800 Мгц; 128 Мб; 10 Мб; Windows XP/Vista/7/8/10; Acrobat 6 х.

Современный мусульманский мир. 2017. №1. ID 11

ISSN: 2587-6848

Свидетельство о регистрации СМИ: ЭЛ № ФС 77 - 69532 от 25.04.2017

Хургада мәктәпләре ике категориягә бүленә: дәүләт мәктәпләре һәм дәүләти булмаган мәктәпләр. Дәүләт мәктәпләрендә бары тик әлеге илнең гражданны гына укый ала. Әгәр дә катнаш гаиләдә туган балалар икән, мисал өчен, әтисе – мисырлы, ә әнисе – алман милләтеннән булса, аларның балалары дәүләт мәктәпләрендә уку мөмкинчелекләреннән мәхрүм ителәләр. Катнаш никахтан туган балалар, дәүләти булмаган мәктәпләрдә генә укый алалар. Соңгы биш елда Хургада мәктәбдә рус мәктәпләре ачыла башлады. Әлеге мәктәпләрнең саны елдан-ел арта. Миңа дәүләти булмаган рус телен тирәнтен өйрәнә торган “Марина” урта мәктәбдә булырга туры килде. Әлеге мәктәптә гарәп һәм инглиз телләрендә белем бирәләр, өстәмә чит тел итеп рус телен бик теләп өйрәнәләр. Сыйныфка килеп керү белән укучылар безне Россиядән икәнбезне шундук танып алдылар һәм рус телендә аралаша башладылар. Рус теле укытучы гарәп милләтле Мансур остаз әлеге мәктәптә рус телен укыту методикасы, аның жәмгыятьтәге роле белән таныштырып узды: “Безнең шәһәрбездә күбесенчә рус телен гарәпләр генә укыта, әгәр Россия дәүләтеннән укытучылар килеп укытса күпкә яхшырак булыр иде. Ә моның өчен бездә барлык мөмкинчелекләр дә бар. Тору урыны мәсьәләсен дә хәл итәр идек. Укытучының Мисырда хезмәт хакы да күтәрелде. Бар мөмкинчелеләр дә бар, безгә рәхим итегез!” – дип мөрәҗәгать итте. Мәктәп белән танышу вакытында югары сыйныфта белем алучы берничә егет белән аралашырга туры килде. Аларны тыңлагач без бик нык гәҗәпкә калдык. Сәлим белән Мәхмүтнең планнары бик зурдан икән. Алар бик теләп рус телен өйрәнәләр. Укуны тәмамлагач, алар үзләренең бизнесларын ачарга хыялланалар. Моңың өчен иң беренче чиратта рус телен белү кирәк. Шәһәргә ел дәвамында Россия дәүләтеннән бик күп ял итүчеләр килә. Аралашу өчен рус телен белү мәҗбүри. “Мөмкинчелекләр тудырылса Россия дәүләтенә барып стажировка үтәр идек!” – дип кызыксынды егетләр. Укучылар рус телендә шактый иркен аралаша, ләкин шуңа да карамастан, рус телен тагын да тирәнрәк итеп үзләштерегә телеләр.

Мисыр дәүләте белән Татарстан Республикасының мәгариф һәм фән министрлыгы бүгенге көндә бик тыгыз элемтәдә тора. Казан федераль университеты Мисыр дәүләтеннән бихисап студентлар һәм аспирантлар кабул итә. Татарстан фән министрлыгының дәүләтара белем бирү программалары һәм проектлары бүлегенә әйдәп баручы консультанты Гайнутдинов Ильяс Гаптулбарович уку-укыту өлкәсендә зур эшчәнлек алып бара.

СОВРЕМЕННЫЙ МУСУЛЬМАНСКИЙ МИР

МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
РОССИЙСКОГО ИСЛАМСКОГО ИНСТИТУТА
www.islamjournal.ru

Мухаметзянов И. М. Мисыр мәктәпләре тырышып рус телен өйрәнә [Электронный ресурс] / И. М. Мухаметзянов // Современный мусульманский мир: электрон. журн. – 2017. – № 1. – 1 электрон. опт. диск (CD-ROM). Систем. требования: Pentium III, процессор с тактовой частотой 800 Мгц; 128 Мб; 10 Мб; Windows XP/Vista/7/8/10; Acrobat 6 x.

Современный мусульманский мир. 2017. №1. ID 11

ISSN: 2587-6848

Свидетельство о регистрации СМИ: ЭЛ № ФС 77 - 69532 от 25.04.2017

Mukhametzyanov Ilyas
*Doctor of Philology, associate Professor, Department Islamic Economics and Management, Russian Islamic Institute
Kazan, Russia
iljas77@yandex.ru*

THE SCHOOLS OF EGYPT LEARN RUSSIAN LANGUAGE

The national system of Egypt and the system of teaching take central part in this article. Hurghada schools are divided into two categories: public schools and private schools. Only Egypt citizens can go to public schools. The children born in mixed marriage cannot go to public schools. Recently five years opened up Russian school in Hurghada. Egypt closely cooperates with the Ministry of education and science of the Republic of Tatarstan. Kazan Federal University accepts Egyptian students and postgraduate students.

Key words: the Arabic language, the Russian language, the system of teaching, national system, the Ministry of education of Egypt, „Marina“ secondary school, optimization, Egypt, Cairo, Hurghada, Alexandria.

© АНО СНОЛД «Партнёр», 2017

© Мухаметзянов И. М., 2017

Учредитель и издатель журнала:

Автономная некоммерческая организация содействие научно-образовательной и литературной деятельности «Партнёр»

ОГРН 1161300050130 ИНН/КПП 1328012707/132801001

Адрес редакции:

430027, Республика Мордовия, г. Саранск, ул. Ульянова, д.22 Д, пом.1
тел./факс: (8342) 32-47-56; тел. общ.: +79271931888;

E-mail: redactor@anopartner.ru

О журнале

✓ Журнал имеет государственную регистрацию СМИ и ему присвоен международный стандартный серийный номер ISSN.

СОВРЕМЕННЫЙ МУСУЛЬМАНСКИЙ МИР

МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
РОССИЙСКОГО ИСЛАМСКОГО ИНСТИТУТА
www.islamjournal.ru

Мухаметзянов И. М. Мисыр мәктәпләре тырышып рус телен өйрәнә [Электронный ресурс] / И. М. Мухаметзянов // Современный мусульманский мир: электрон. журн. – 2017. – № 1. – 1 электрон. опт. диск (CD-ROM). Систем. требования: Pentium III, процессор с тактовой частотой 800 МГц; 128 Мб; 10 Мб; Windows XP/Vista/7/8/10; Acrobat 6 x.

Современный мусульманский мир. 2017. №1. ID 11

ISSN: 2587-6848

Свидетельство о регистрации СМИ: ЭЛ № ФС 77 - 69532 от 25.04.2017

- ✓ Журнал является официальным изданием. Ссылки на него учитываются так же, как и на печатный труд.
- ✓ Редакция осуществляет рецензирование всех поступающих материалов, соответствующих тематике издания, с целью их экспертной оценки.
- ✓ Журнал выходит на компакт-дисках. Обязательный экземпляр каждого выпуска проходит регистрацию в Научно-техническом центре «Информрегистр».
- ✓ Журнал находится в свободном доступе в сети Интернет по адресу: www.islamjournal.ru. Пользователи могут бесплатно читать, загружать, копировать, распространять, использовать в образовательном процессе все статьи.

Прием заявок на публикацию статей и текстов статей, оплата статей осуществляется через функционал Личного кабинета сайта издательства "Партнёр" (www.anopartner.ru) и не требует посещения офиса.